

Eldekleşdirilen haýwanlar, şeýle hem öý haýwanlary diýlip atlandyrylýan haýwanlar, adamzat taryhynda möhüm orun tutýar we häzirki wagtda hem durmuşmyzyň aýrylmaz bir bölegi bolup galýarlar. Bu haýwanlar, ýoldaşlyk etmekden başlap dürli wezipelerde kömek bermäge çenli, adamlar bilen bile ýaşamaga uýgunlaşyp, iki tarapyň hem peýdasyna bolan özboluşly baglanyşyklary döredýärler. Mysal üçin, itler diňe bir wepaly ýoldaşlar bolman, eýsem, sürüleri bakmak, garawulçylyk etmek we maýyp adamlara kömek etmek ýaly wezipelerde hem hyzmat edýärler.

Haýwanlaryň eldekleşdirilmegi oba hojalygy we azyk önümçiligi babatda hem çuňňur täsir galdyrdy. Sygyrlaryň, goýunlaryň we towuklaryň adamlar üçin has peýdalaly we öndürjilikli aýratynlyklary ösdürildi. Sygyrlaryň süýdi, eti we derisi bar, goýunlar ýüň we et berýärler. Towuklar ýumurtga we et çeşmesi bolup, global azyk üpjünçiligine uly goşant goşýarlar. Bu haýwanlaryň saýlama tohumlandyrylmagy has ýokary hasyllylyga we has netijeli ekerançylyk tejribelerine getirip, ösýän adamzat ilatynyň iýmitlenmegini goldaýar.

Mundan başga-da, eldekleşdirilen haýwanlar ylmy gözleglere we lukmançylyk ösüşlerine goşant goşýarlar. Laboratoriýa haýwanlary, mysal üçin, syçanlar we syçanjyklar, keselleri öwrenmek, täze bejergileri synagdan geçirmek we sanjymlary işläp düzmek üçin gözleglerde ulanylýar. Bu haýwanlar adam saglygyny we abadançylygyny gowulandyran köp sanly lukmançylyk açyşlarynda möhüm orun tutýar. Etik göz önünde tutmalar we düzgünnamalar haýwanlaryň gözleglerde jogapkärçilikli we ynsanperwerlik bilen ulanylmagyny üpjün edýär, ylmy ösüşi haýwanlaryň abadançylygy bilen deňagramlaşdyrýar.

Netijede, eldekleşdirilen haýwanlar diňe bir öý haýwanlary däl; olar adam durmuşynyň dürli ugurlaryna möhüm goşant goşýarlar. Olaryň ýoldaşlyk, oba hojalygy we ylmy gözleglerdäki orny olaryň ähmiýetini we adam-haýwan gatnaşyklarynyň özara peýdalaryny görkezýär. Ýurdumyzyň ösýän döwründe, bu haýwanlaryň abadançylygyny üpjün etmek we olaryň jemgyýetimize goşan gymmatly goşantlaryny ykrar etmek üçin etik standartlary saklamak möhümdir.

Sona MÄMMEDOWA
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk
uniwersitetiniň talyby